

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maria 8
Telefon: 6-30.

Gyermekeink

életére megy már a játék, igazán itt volna az ideje, hogy komolyan vegyük végre. Hat hónap óta tudnak a bukaresti egészségügyi hatóságok a szörnyű gyermekjárványról és hat hónapnak kellett eltelnie, gyermekek százainak a halál torkába kerülnie, hogy megkezdődhessenek a tanácskozások a járvány leküzdéséről.

Azt mondja egy hivatalos híradás, hogy a közegészségügyi minisztérium pénzkézelését visszamenőleg felülvizsgálta a minisztertanács. Élénken emlékszünk rá, hogy milyen botrányok színhelye volt ez a minisztérium, amelyben az averescanus kormány távozásának utolsó napján milliókat osztogattak szét ajándékkul egyes főtisztviselők között. Emlékezzünk a gyógyszerek beszerzésével és a kórházak kezelésével kapcsolatos eseményekre is. Szinte közömbösen veszi tudomásul az ember az ilyen híreket, s csak néha kél izgalom, ha nagyszabású visszaélések kerülnek napvilágra.

Most jóegynehány kövér eset áll pörére vetőztetve előttünk. A Hivatalos Lap szörnyen drága tarifájából hatvan milliót tud elkártyázni a vezérigazgató, kétezer lejért adja bérbe az állami tartalékföldeket a dolji agronóm, — csupa rikító virág a tarka csokorban. És mindezekhez a közegészségügyi minisztériumban megindított vizsgálat, amellyel egyidejűleg jön a hír a bűnös mulasztásról: fél-éves késedelmeskedésről egy veszedelmes epidémia elleni küzdelemben.

Alig van ember, aki a közéleti erkölcsök elfajulásának híreire ne mosolyogna mifelénk elnézéssel. Hiszen a visszaélések hallgatólagosan szentesítve vannak a köztisztviselők gyenge javadalmazásával és politikai szempontok szerint való megválasztásával. Milliók és milliárdok elosztásával vádolja egyik kormánypárt a másikat, anélkül, hogy bünvádi eljárás vagy rágalmozási per tisztázná a vádak. A polgár pedig, akinek zsebére spekulálnak s aki adóban kénytelen megfizetni az elpanamázott összegeket, hallgat és mosolyog.

A polgárt, ez a szimpla adóalany, ki türi az adókat és türi a vicceket a különböző hatósági tréfaesimányoktól, nem törődik magával és eltékozolt energiáival, most kezdi elhagyni békétüresét. Mert csak addig türi, amíg magunk személyét gyötrik.

Ámde gyermekeink életéről van szó immár és erre úgy kell ráeszmélnünk, ahogyan Faraó feleszmélt a tizedik csapásra, amikor az elsőszülöttest pusztította el a halál. Itt már rem lehet mosolyogni. Itt követelni a felelősség teljes tisztázását és a rendszer gyökeres reformját. Ha a kormány ezt nem teszi meg, létének nincs jövőképessége.

Forgács Anna férje továbbra is fogva marad

Terhelő vallomást tett az egyik tanu Erdélyi dr. ellen — Megérkeztek a nyomozás aktái Budapestre

(Budapest, aug. 30.) Forgács Anna tragikus halálának rejtélye még mindig nem tisztázódott. Perdöntő tanu Löw Zoltán bankár felesége, akivel a szakadéka zuhant Erdélybe először találkozott és akinek azt mondta,

szegény Béla, nagyon meg lesz ijedve,

de hála Istennek nem történt semmi bajom.

Ma éjjel megjelent a rendőrségen egy egy értékpapírkereskedő, aki

terhelő vallomást

tett Erdélyi ellen. Elmondotta, hogy Erdélyi fűrdőre való utazása előtt bizonyos értékpapírokra negyedmilliárdos kölcsönt akart venni, de vissza utasította a kérését. Egy másutt szerezte meg a

kölcsönt, azzal hogy szeptember elsejéig visszafizeti azt.

Erdélyi továbbra is őrizetben marad.

(Budapest, aug. 30.) A klagenfurti rendőrség ma este futárral megküldötte nyomozásának adatait Forgács Anna meggyilkolása ügyében a budapesti főkapitányságnak, amely szakadatlanul folytatja a gyilkosság gyanújába vett férj kihallgatását.

Kiderült, hogy Erdélyi Béla úgy a saját, mint a felesége életét biztosította baleset ellen is, tíztízezer dollárra. Két nappal a haláleset után valaki telefonon felhívta a biztosító intézetet és bejelentette a halálesetet. A biztosító azt felelte, hogy a telefoni bejelentést nem veszi tudomásul. Másnap levélben megérkezett Erdélyi Béla bejelentése.

A Detroit büszkesége megérkezett Münchenbe és továbbrepült Belgrádig

(München, augusztus 30.) A Detroit büszkesége ma délután pont 4 órakor több kör leírása után megérkezett az itteni repülőtérre. A repülőtéren óriási, többszáz ezerre menő tömeg fogadta a bátor repülőket, akik 15 nap alatt akarják körülrepülni a földgolyót.

A repülők hétfőn kora hajnalban indultak el Londonból Stuttgart irányában, de csak Münchenben szállottak le. Kedden reggel a repülők újból elindultak Münchenből és leszállás nélkül repülnek Belgrádig.

Ontarióból táviratozzák: Tulli és Metalfé amerikai repülők monoplánjukon ma elindultak Angliába.

Londonból táviratozzák: Levine a Miss Columbiával hirtelen elhagyta a lebourgeti repülőteret és ma délután leszállt a croydoni repülőtéren.

Osvada volt polgármester a botrány per mai tárgyalásán elmondotta a bank alapítás hiteles részleteit

Ma délelőtt 9 órakor a szokásos formák között nyitja meg Furnea elnök a tárgyalást. Elsőnek Osvada tanut szólítja be.

Osvada volt polgármester ma már nyugodtabban áll a bírói szék előtt, mint a tegnapi. Megint a kellemetlen természetű bankgründolás kerül megvitatás alá. Lényegtelen eltérésekkel az előző tanak által elmondott adatokat mondja be. Ez egyre vonatkozólag, Schultze névze nagyfontossággal bíró vallomást tett. Kijelenti, mit sem tud arról, hogy Schultze a bank megalakulása előtt egy Bachmann nevű bukaresti bankárnak részvénypaketteket akart volna eladni. Ez a kijelentés fontossággal bír, mivel a részvényeladás a vádirat egyik leg súlyosabb pontja.

Osvada vallomása folyamán többször heves vita keletkezik Giurgiu dr védőügyvéd, a tanu és az elnök között. Schultze a vallomás végén kijelenti, hogy

a tanu sok helyütt elferdítette a tényeket.

Schultze elmondja, hogy Mischneajewszky mondta neki első találkozásuk alkalmával, hogy Romániában averescanus bankot akarnak alapítani. Erre elküldte a Middle Europees Leetities egyik investációs pénzintézetének nyomtatott tervvezetét, amelyben Schultze mint vezérigazgató volt feltüntetve. Ugyanekkor pedig Mischneajewszkyt utasította, hogy a tervvezetet mutassa be és tárgyaljon. Ő csak később kapcsolódott be az eseményekbe.

Az ismeretes diókereskedési ügylettel kapcsolatosan, Osvada elmondja, hogy a diónak feltűnő konjunkturája volt és éppen az időben találkoztak a két vádlottal Bukarestben, ahol Schultze kérését intéz arra vonatkozólag, hogy hol lehetne a romániai piacon olcsó diót vásárolni Kolozsváron tárgyaltak később Câmpian delyai prefektussal, aki szóba hozta az érzsébetvárosi dióvásárlási le-

hetőségeket. Osvada lakásán Glava és Dinn jelenlétében Mischneajewszky, Schultze nevében is tárgyalt a dióvásárlásról és utasítást adott 20 vagon dióvásárlásra, hat millió lej erejéig.

Mischneajewszky kijelenti, hogy nem Schultze nevében tárgyalt, hanem csak mint megbízott közvetítő. Nem adott megbízást 20 vagon dió vásárlására, hanem csak két vagonra, a többi pedig az első részlet megfizetése után kellett volna lekötönni.

Osvadát megesketik. A tárgyalás folyik.

Suiyas szerencsétlenség egy kolozsvári kutépítésnél

Ma reggel súlyos szerencsétlenség történt a kolozsvári Kerek-dombon Márton Dénes telepen. A környéken nem volt víz és ezért kutat kezdtek fújni. Ma reggel Tóth Dénes, Sebestyén Bálint és egy Peti nevű napszámos szálltak le a már 15 méter mélységű kutba.

Alig dolgoztak ott néhány percig, mikor rémes sikoltozásra lettek figyelmesek a közelükben:

— Huzzanak ki! Megfulladunk! — hangzott ki a kutból, melyből fojtogázok is törték fel. Varró István szabósegéd és Gáspár István ács siettek segítségre, a két munkást felájultan húzták, míg a Peti nevű napszámos már halott volt.

Tizenkétezer vasmunkás állt ma munkába Pesten

(Budapest, aug. 30.) Tegnap este a Vasipari Munkaadók Szövetsége ülést tartott és tudomásul vette, hogy a munkások a Weiss Manfréd, az Izzólámpa és a Seliok-gyárakban fel akarják venni a munkát.

Ma reggel tizenkétezer munkás állott munkába. A heti bérlisták végösszegét 2—4 százalékokkal emelték akként, hogy a legkisebb fizetésű munkások 8—10 százalékos béremelést kaptak.

Levine a Columbián megszökött Párisból

Levine hétfőn délelőtt megjelent a repülőtéren és azon a címen, hogy a Columbiát akarja kipróbálni, felszállt és elrepült. Két katonai repülő vette üldözőbe, de nem tudta elérni. Délután öt-kor Levine a croydoni repülőtéren leszállt és közölte, hogy maga fog gépével Amerikába visszarepülni.

A PÉNZPIAC

Tartott tendencia, kurzusok változatlanok. Üzlet a tegnapi ünnep után lassan fejlődik. Dollár 161½, Font 788.

(Zürichi nyitás (augusztus 30): Berlin 12340, Amsterdam 20745, New-York 51856, London 2511¼, Páris 2033, Milánó 2817½, Prága 1537, Budapest 975, Belgrád 913¼, București 321, Varsó 56, Bécs 7305.

London és Páris tovább forrnia a Sacco és Vanzetti ügyben

(London, aug. 30.) A Trafalgar Square-on a szocialisták és kommunisták vasárnap délután tüntető nagygyűlést rendeztek Sacco és Vanzetti emlékeztetésére. A munkásság fekete selyemmel bevont vörös zászlókkal vonult föl a gyűlésre. Rengeteg szónoklat hangzott el és többek közt Cook, a bányamunkások vezére is felszólalt. Valamennyi szónok rendkívül élesen támadta az amerikai hatóságokat, majd az egybegyűlt tömeg viharos helyeslése mellett határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja, hogy Sacco és Vanzetti neve örök időkre élni fog a munkásság emlékeztetésében. A nagygyűlés résztvevői a javaslat értelmében kötelezik magukat arra, hogy egész életüket a szabadságért folytatandó küzdelemnek és a munkásság nemzetközi szolidaritásának megszilárdításának szentelik.

(Páris, aug. 30.) Párisban statáriális uton ítélték az amerikai követség előtt elfogott tüntetők felett és leg többje hat hónapi fogságot kapott.

Lloyd George lányát föléptetik képviselőnek

(London, aug. 30.) Az egyik walesi választókerület liberális pártja küldött-séget menesztett Londonba Lloyd George legfiatalabb leányához, Miss Meganhoz, fölkerlte, hogy vállalja el a képviselőjelöltséget. A miss nem adott határozott választ, hanem azt felelte, hogy ő, mint a liberális párt szerény tagja, a pártvezér megkérdezése nélkül nem dönthet ebben a kérdésben. Megan kisaszszony mielőtt igent mondana, megkérdezi a papát...

Természeibarátok kirándulása a rendőrségre

(Budapest, aug. 30.) Vasárnap délután nagy fölünést keltett a Zugliget és a Jánoshegy útjain egy turistacsoport, amelyet rendőrök és detektívek kísérték. A csoport tagjai a Természeibarátok Turistacsoportjához tartoztak, amely kirándulást rendezett a kuruclési nagyrétre. Délután bizalmas jelentés érkezett Hetényi főkapitányhelyetteshez arról, hogy ez az 50-60 főnyi csoport tiltott gyűlést rendez, amelyen lázító és agitációs beszédek tartanak és kommunista dalokat énekelnek.

A rendőrség az utóbbi időben a legszigorúbban ellenőrzi a sztrájkok miatt, vajon nem tart-e a munkásság valahol tiltott gyűléseket, ezért a bejelentés nyomán a központi ügyeleten szolgálatot teljesítő Henkel rendőrfőtanácsos intézkedett, hogy detektívek és rendőrök menjenek ki a gyűlés helyére és állítsák elő a gyűlés résztvevőit. Hajdó János detektív főfelügyelő hat detektívvé nyomban autóbá szállt és kirohagott a Makos Mária mellett elterülő tiszásra, ahol rendőrök segítségével körülkerítették és a 24. számú őrszobára bekísérték 56 embert.

Az őrszobán mindenkit igazoltattak, azután szabadonbocsátották a turistákat, akik kijelentették, hogy nem tartottak tiltott gyűlést, csupán Ady-verseket szavaltak és munkásdalokat énekeltek.

Rados & Co.

Festéknagykereskedés

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 21.

Telefon 692.

A leszerelés és a kisebbségi kérdés a párisi konferencián

(Páris, aug. 30.) Az interparlamentáris konferencián Berzevitz Albert magyar delegátus szolt hozzá a nemzetközi leszerelés kérdéséhez. Kijelentette, hogy e kérdés tárgyalásában a Népszövetség mindinkább eltávolodik a céltól, ahelyett, hogy megközelítene. Ezenkívül technikai kérdésnek akarják feltüntetni a leszerelést, noha az a legfontosabb politikai kérdés, amely a biztonság kérdésével függ össze. Mindenki örömmel üdvözölte a locarnói szerződést, mint az összeütközés veszélyének elhárítóját és röviddel azután Franciaország törvényt fogadott el, amely a nőket és gyermekeket is a

honvédelem szolgálatába állította. Európa rendjét nem lehet csak szuronyokkal fenntartani, annak nemzetközi jogon kell alakulnia. A legyőzöttek, ha nem is helyeslik a békeszerződéseket, úgy, ahogy megcsinálták őket, de követelik ezeknek a békeszerződéseknek teljes betartását, mindkét oldalon. A békeszerződéseknek a kisebbségi védelemről szóló szakaszait is végre kell hajtani, hogy alá ne ássák a beléjük vetett hitet.

Th. Florescu román delegátus felszólalására Berzevitz holnap fog válaszolni.

Meghiusult a japán-angol szövetség

(Tokió, augusztus 30.) Az európai sajtóban elterjedt hírekkel szemben a külügyminisztérium kijelenti, hogy a japán-angol szövetség nemcsak hogy nem jött létre, de annak megkötése kifejezetten meghiusult. Japán ugyanis az 1923-ban megkötött szövetséget kifejezetten Amerika kívánságára kötötte meg Angliával, most azonban Amerika ellenséges lépésnek fogná fel azt a szövetséget. Japán most Amerikához való viszonyának javulásától reméli a tartós békét és gyermekes tévedés volna azt hinni, hogy Amerikát el lehetne ijeszteni flotta-terveitől.

Ki lenne Majláth püspök utódja, ha elfogadná a magyarországi hercegprimási széket

(Cluj-Kolozsvár, aug. 30. Saját tud.) Egy budapesti lap azt a hírt közli, hogy a Csernoch János halálával megüresedett magyar hercegprimási szék jelöltjei között szerepel Majláth Gusztáv gróf gyulafehérvári püspök is, akinek kinevezését úgy a Szentsek, mint a magyarországi katolikusok is a legszívesebben vennék. Most másodszor merül már fel Majláth püspök távozásának híre, nemrég ugyanis arról volt szó, hogy az ősz püspök, aki széles körökben örvend nagy szimpátiának, Rómába költözik, ahol a biborosi kollégium tagja lesz.

A hír akkor nem bizonyult valóznak és Majláth Gusztáv környezetéből azt adták hírül, hogy a püspöknek nincs szándékában erdélyi egyházmegyéjét itthagyni, mert itt érez magasabb missziót. A kombinációk azonban nem ültek el és természetesen maguk után vonták a további találgatásokat is, hogyha Majláth Gusztáv gróf előrehaladt korára való tekintettel mégis feloszerélni óhajtaná méltóságát egy nyugalmasabbal, akkor kivel töltenék be helyét?

A hivatalos katolikus körök álláspontja az, hogy amennyiben Majláth

Gusztáv gróf magasabb megfontolások alapján mégis elhatározná magát a távozásra, akkor helyére a katolikus egyházpolitika leghangsúlyozottabb képviselőjé kell kinevezni. Elsősorban Balázs András dr. kanonok, státusi előadó nevét emlegetik, aki a kisebbségi politikában is közismert szerepet vállalt, továbbá Hirschler József dr. plébános nevét, aki az utóbbi időben meglehetősen visszavonult a nyilvános szerepléstől. Mindenesetre kérdéses, hogy a kormány megadja-e hozzájárulását ahhoz, hogy politikailag hangsúlyozott személyiséggel töltsék be a gyulafehérvári püspökséget. Kombinálják a püspökségre Zombory László dr.-t, az új bukaresti kanonokot is, akit a bukaresti katolikus körök és a kormánykörök legszívesebben látnának a püspöki székben. Mindezek a kombinációk természetesen korainak még s minden attól függ, hogy Majláth püspök mennyiben enged azoknak a rábeszéléseknek, amelyek magasabb méltóság elfogadására s ezzel jelenlegi méltóságának elhagyására akarják bírni. Valószínű, hogy az erősen transzilván érzésű püspök nem fogja egykönnyen elhagyni élete eddigi munkakörét.

Zászlósztrájk Berlinben

A vendéglősök beperelték a polgármestert, mert nem akar bankettre menni

(Berlin, augusztus 30.) Számos vendéglős elhatározta, hogy nem tüzi ki a köztársasági ünnepeken a köztársasági zászlót. A határozat folytán a porosz államkormány és a berlini polgármester kijelentették, hogy nem vesznek részt többé semmi olyan ebéden, amelyet ezekben a hotelekben rendeznek. Igen sok társadalmi egyesület lemondta erre az illető éttermekben rendezendő bankettjét, azzal az indoklással, hogy a meghívott hatósági személyek nem jelennek meg.

Az Esplanade hotel és a többi bojkottált éttermek elhatározták, hogy beperlik a polgármestert és kártérítést követelnek. A polgármester nyilatkozatot adott ki, amely szerint neki mint bármely magánembernek is, jogában van

abba az étterembe menni, vagy nem menni, amelybe akar vagy nem akar. Bojkott rendeletet ő nem adott ki.

Gessler honvédelmi miniszter nyilatkozatot adott ki, hogy a zászlókérdésben a kormány még nem határozhatott, minthogy tagjainak nagyrésze nincs a fővárosban, mindenesetre azonban ő sem teszi be lábát olyan hotelbe, amely megtagadja a birodalom hivatalos zászlójának kitűzését.

— 130 órát volt ébren. Rómából jelentik: A San Antoniobeli biztosítási intézet titkára 130 órát maradt ébren, vagyis 6 napig és 6 óráig egyfolytában. Hogy ezt az eredményt elérhesse, naponta 35 csésze feketekávé ivott meg és napi 30 szivart szívott el.

SZÍNHÁZ - MOZI

Colline Moore

A moziesillagok közötti vetélkedésben egy idő óta mintha kevesebbet hallanánk a Colline Moore nevét. Pedig ez a név nemrég még ugyanolyan sokat forgott közszájon, mint a Pola Negrié, Gloria Swansoné vagy a többi sztároké, akiknek menagerje nagyon ügyel, hogy minden újságban szó legyen valamely formában az ő gondjukra bízott csillagról.

Collin Moore az utóbbi időben kevesebbet hallat magáról. S ha megnézzük Irene című új filmjét, amelyet most játszik a Select-mozgó, akkor megértjük, hogy miért. Colline Moore művészete sokkal bensőbb lett az utóbbi időben. Sokkal kifejezőbb. És ezért nyilván nincs már igénye az olyan reklám, amely külső eszközökkel akar iránta érdeklődést ébreszteni.

Az Urániában ma is Jackie Coogan hatfelvonásos vígjátéka megy: Jackiből milliomos lesz. Eddig minden egyes előadáson zsufolt ház nézte végig a kis Jackie remek és megható produkeióját.

Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeffer Alfréd operaénekes, a kiváló énekpedagógus nyaralásából hazaérkezett s lakásukon találhatók. Deák Ferenc-utca 22. II. naponta d. u. 4-7 között.

A színházi iroda hírei

A csütörtöki megnyitó est. Ünnepi köntösben várja a megfiatalodott újjávarázolt Magyar Színház a csütörtök esti megnyitó előadás közönségét. A színház habituéi nem fognak ráismerni a ragyogóan világított, minden részében kényelmes, modern színházra. A csütörtöki megnyitó előadáson a zenekar a Hunyadi opera nyitányát fogja játszani s utána Jókai Mór Aranyember-e kerül színpadra Tóth Elekkel, a színház új művészeivel a címszerepben. A megnyitó előadást rendez helyarákkal s rendes bérletfolyamatban tartják meg.

A Kosáry-esték. Lázás érdeklődéssel várja a közönség a Kosáry-estéket. A világ leghíresebb operett-primadonnája, Kosáry Emmi, akinek föllépése ünnepet jelent New-Yorkban éppen úgy, mint Párisban, Berlinben, Bécsben vagy Budapesten, fog Kolozsvárra érkezni, hogy négy estén át gyönyörködtesse közönségünket. Legbravúrosabb szerepeiben fog föllépni. Azokban a szerepekben, amelyekkel az egész világot meghódította. Pénteken este a Marica grófnőben, szombatos este a Hollandi menyecskeben, vasárnap este az Ezüstszirályban és hétfőn este a Csárdás királynőben. Kosáry Emmi fantasztikus honoráriumot kap minden este amerikai dollárokból s így a helyek árait fel kellett némileg emelni. Mind a négy előadást rendes bérletfolyamatban tartják meg. A kinek még nincs jegye a Kosáry-esték valamelyikére, siessen a pénztárhoz, mert a tömeges jegyelvtelből ítélve, előadások napjain egyetlen jegy sem marad a pénztárban.

„FOCUS“ tűzifavállalat

elsősor-
tálya **bükkhasábot**

szállít kedvező árban

CLUJ

Str. Gh. Enescu (v' Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

Dobozokat,
posta és
vasuti ládákat
promt szállít a

„LEMNOS“ LÁDAGYÁR

Cluj, Calea Mătilor 23. Telefon 645.

A Família kenyérrel magas táperezénél fogva 25% megtakarítás érhető el

HIREK

π bárban

— Igaz az főur, hogy itt itták meg az eldömást a kolozsvári dollárkölcsonre?
— Igenis, nálunk itták a városi urak a német bankárokkal, de nem dollárt, hanem lejt kérték kölcsön — tölem.

Az író

Van Kolozsváron egy gazdag család, mely egyformán adott élelmes gyárost, gazdag bankárt, jóeszü ügyvédet és előkelő világfit a társasági életnek. A család legfiatalabb sarja irodalmi téren kívánja elfoglalni a családnak kijáró díszes helyet és irodalmi zsengeivel boldogítja nemcsak a zsurokat, hanem a szerkesztőségeket is.

Az elmúlt hetekben Kolozsváron járt egy neves magyar műkritikus, akit a szóbanlévő család is megvendéget. A család feje alig várta, hogy a vendéggel bizalmasan tárgyalhasson, félrehuzta egy sarokba és minden zsebéből a fiúnak egy-egy kéziratát huzta ki. A kritikus kénytelen volt leülni és olvasgatni a miniszterpapírra vetett — valóban szép kéziratot. Egy félóra múlva a család feje visszatért és a következő párbeszéd volt feljegyezhető:

— Mondja mester, mi a véleménye a fiu novelláiról?

— Csapnivalóak — feleli kurtán a kritikus.

— A versek azonban szépek, nemde?

— Azok meg pláne rémesek.

A család feje egy darabig elszontyolodva áll, aztán gögösen veti föl a fejét:

— De látná a dolgozószobáját!

— Az amszterdami horoszkop meséjével, szélhámosok fosztogatják a falvak lakosságát. Amszterdami „ügynökök” vidéki működéséről kapott több város rendőrsége jelentést. A bemondott adatok szerint a szélhámosok kettesével járnak a falvakat, hatalmas papíresomaggal, fényképkötegekkel felszerelve, amelyek az amszterdami jóvendőmönögépet ábrázolják. A faluk hiszékeny lakosainak elmesélik, hogy az amszterdami „horoszkop”, az adatok bemondása nélkül pontosan megmondja a jövőndő kialakulását és mindez csekély ötvenlejes költséget jelent. A felvett összeg után még csak nyugtát sem adnak, hanem megnyugtatták a beugrasztott falusit:

— Ne féljen! Feljegyeztük. Nem felejtjük el. A ravasz mesével zsaroló szélhámosok kézrekerítéséért megindult a nyomozás.

Tömeges letartóztatások a besszarábiai kémkedési perben

(Kisenev, aug. 30.) Az éjszaka folyamán a tighinai sziguranca letartóztatta Zenaida Nieát, egy polgármesteri főtitkár felségét. Megállapították, hogy Oroszország és Bukarest—Galac között futárszolgálatokat végzett. A házkutatás alkalmával okiratokat és kompromittáló leveleket találtak. Ő adott pénzt Ciucatius főhadnagynak, akitől írásos információkat kapott. A főhadnagyot egy sziguranca detektív leplezte le, aki a 10. vadászrezd utján tisztiszolgának állott

be a főhadnagyhoz.

Tegnap letartóztatták Plieiu alkomszár, aki bevallotta, hogy kémkedett. Este egy papot, két tisztet és 4 őrmestert tartóztattak le a különféle tighinai és ismaili katonai intézményeknél.

Az éjszaka öt tighinai diákot is elfogtak és leleplezték a kémszervezet bukovinai irodáját Str. Toamnei 24. sz. alatt.

Bukarestben 40 letartóztatás várható.

Kulturharc réme Magyarországon

A magyar evangélikusok közgyűlése megtagadta a kormányrendelet végrehajtását

(Budapest, aug. 30.) Klebelsberg kultuszminiszter tudvalevőleg rendeletet adott ki, amely a felekezetek jogakadémiáitól megvonja a vizsgáztatás jogát és megtiltja, hogy az akadémiák első évfolyamaira negyvennél több hallgatót felvegyenek. A rendelet nagy felzudulást keltett és különösen a magyar evangélikusok hangoztatják, hogy a miniszter rendelethez meg akarja semmisíteni az évszázados miskolci jogakadémiát.

Az evangélikusok országos közgyűlésén szokatlanul éles hangon bírálták a kormányrendeletet. Zelanka Lajos táblabíró kifejtette, hogy a jogakadémiát megvédték már Caraffa ellen s most a magyar kultúra őrei akarják azt megőlni. Geduly Henrik püspök kijelentette, hogy a miniszter rendeletét csak a törvényteliséget hiánya sugalmazhatta.

A közgyűlés a következő értelmű határozati javaslatot fogadta el:

— A leghatározottabban tiltakozik az egyházkerület közgyűlése azok ellen a miniszteri rendeletek ellen, amelyek a törvényekben biztosított jogokba ütköznek. Sérelmét a közgyűlés bejelenti az evangélikus egyházegyetem előtt is, tárgyalás és hozzájárulás végett a kultuszminiszter, a miniszterelnök és — szükség esetén — a kormányzó figyelmét is küldöttség útján hívja fel s a rendeleteknek mint törvénybeütközőeknek visszavonását követeli. A küldöttségnek az lesz a szerepe, hogy felvilágosítsa a kormányt arról, hogy a bécsi és linzi bi-

kekötéseket a külföldi hatalmak is biztosították, aláírták s ilyenformán

a kultuszminiszternek az egyházakkal szemben gyakorolt kulturpolitikája nemzetközi szempontból is káros lehet.

Addig is, amíg a kultuszminiszteri törvénytelen rendeletek visszavonásával a helyzet orvoslást nyer, meghagyja az egyházkerületi közgyűlés az elnökségnek, hogy az első évre felvehető hallgatók egyharmadára való csökkentését ne vegye tudomásul,

a rendeletet ne hajtsa végre jogaiért a legnagyobb elszántsággal és hithűséggel fog szembeszállni és az esetleg kitörő kulturharcért a történelem előtt elhárít magától minden felelősséget.

Az erőlyes és szokatlan határozatra a kultuszminiszter nyilatkozatot adott ki, amely szerint ő nem akarja megszüntetni a felekezeti jogakadémiákat, de ahhoz joga van, hogy megszüntesse, mely iskola diplomáját ismeri el államérvényesnek. Magyarországon óriási érdeklődéssel várják, hogy a kulturharc miként fog kitörni.

Keeskemétről jelentik, hogy a református jogakadémia felügyelő bizottság elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz, kérve Klebelsberg kultuszminiszter rendeletének hatálytalanságát és a vizsgák és beiratkozások eddig lefolytatásának engedélyezését.

kar és legénység számáról és azok elhelyezéséről szóló adatok voltak. — Berlinből táviratozzák: Illetékes német helyen a hírrel kapcsolatban kijelentik, hogy teljesen kizárt dolog, hogy a német birodalmi őrség valamelyik tisztje előljárói tudtával és beleegyezésével ilyen ügyekkel foglalkozzék.

Vegyen időt magának, és egész biztosan nézze meg a „Kárhozottak” című filmet az Opera Mozzgóban. Még két napig.

— Cecil lord kilépett az angol kormányból. Cecil lord ma levelet intézett Baldwin miniszterelnökhöz, kifejtve, hogy a leszerelési kísérletek többszörös kudarca miatt nem maradhat meg a kormányban és ezért lemond. A lord lemondása óriási feltűnést keltett. A párisi interparlamentáris konferencián ma befejezték a leszerelési vitát és délután került sor a határozati javaslat megszavazására.

— Kisiklott a pensilvania express. Hétfőn éjjel a Newyorkból induló express Pensilvaniában kisiklott. Két lokomotív és két halálkocsi a mélységbe zuhant. Eddig négy halott és kilenc súlyos sebesült a vasúti katasztrófa áldozata.

Staniole LEPAGE-nál.

— Vakmerő támadás Kolozsváron. Kovács Józsefné Kómálalja-utcai lakost vakmerő támadás érte tegnap az utcán. Nagy esomaggal felpakolva haladt nyugodtan a Wesselényi utcán lefelé, mikor szembetalálkozott egy szomszédjával. Az illető megkérdezte, hogy honnét való a sok esomag. Az asszony megmondotta, mire a szomszéd hevesen és vakmerően megtámadta, miért nem szölt neki, hogy a Gólya-áruházban potom pénzért ily sok mindent lehet venni.

— Ötvenezer dolláros banksikkasztás Prágában. Prágából jelentik: A Prágai Bankban óriási sikkasztásnak jöttek nyomára. A bank egyik cégvezetője összejátszott egy hivatalnokkal és ötvenezer dollárt elsikkasztott. A sikkasztásnak akkor jöttek nyomára, amikor a cégvezető nem tért vissza szabadságáról. Kőrözőlevelet bocsájtottak ki.

— Egy etonfrizurás, 23 éves szőke szépséget köröz a budapesti rendőrség. A budapesti főkapitányság detektívjei már 2 hét óta tüvé teszik a várost, hogy elfogjanak egy 23 éves, föltűnően szép és elegáns, jóesaládból származó asszonyt, aki egy év óta a legkormönfontabb családokat, sikkasztásokat és közokirathamisításokat követte el. Csobán Jenőné született Molnár Mária, egy nyugalmazott Máv. felügyelő leánya, először egy esztendővel ezelőtt került a rendőrségre. Vitéz Rédey Mátyás földbirtokos jelentette föl, azért, mert hamisított telekkönyvi kivonattal nagyobb összegű kölcsönt esalt ki az elragadó modoru és rendkívül szellemes nő. Kiderült róla, hogy egy csavargót édesapjának fogadott fel. A csavargó, akinek a fiatal asszony rendes ruhát vásárolt, mindenben készséggel beleegyezett. Molnár Ilona azután a napjasmost édesapja nevében fölvette az anyaföldi tébolydába, hogy így hozzájusson édesapja vagyonaéhoz. A család azonban rövidesen kiderült, Csobánné Molnár Ilonát letartóztatták és átvitték az ügyesség fogházába. A fiatal szélhámosnőt, akit dr. Sterk Ödön ügyvéd védett, a vizsgálati fogságból kis gyermekére való tekintettel ideiglenesen szabadlábra helyezték. Amikor a fogház ajtaja megnyílt Molnár Ilona előtt, pár hétre eltűnt a fővárosból, ezalatt váltót hamisított ügyvédje nevére. Az ügyvéd feljelentette, mire az asszony egy hamis ügyvédi beadványban visszavonta a feljelentést. Most körözik.

— Gratulációkkal halmozták el minden oldalról az Opera Mozzgó igazgató-ságát, a most egymásután lejátszott nagyszerű filmekért. Vannak filmek, melyek mély benyomást tesznek a szemlélőre, így a mostani is. „Kárhozottak” című megrázó dráma, mely igen tetszett a közönségnek. Azért jön a közönség naponta tömegesen az Opera Mozzgóba, mely a legelegánsabb és legkényelmesebb meggója nemcsak románianak, hanem egész középeurópának.

61.000
darab

szappan

kerül eladásra augusztus 31.-től
szeptember 10.-ig a

Rózsa Royal

drogeriában Cluj, Főter 26. sz. alatt

Egy vevő csak

6 darabig vásárolhat. Viszont

árusítóknak ugyanazok az árak mint

a nagykereskedésnek.

Figyelje az árakat!

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy a pénzügyminiszter terve a vámtarifa új revíziójáról igazi iparüző állammá fogják tenni Romániát...

— De hiszen azt mondják...

— Hát én mit mondtam Pancser ur? Iparüző állammá, ahonnan tehát úszik az ipart hogy nyoma se legyen...

— De hát a külföldi kölcsön előfeltétele az iparpádlás és erős ipar teremtése...

— A külföldet nem fogja meglepetés érni...

— Dehát, ha megnyomortják az ipart, meg a kereskedelmet is?

— Mondtam Pancser ur, hogy nem lesz meglepetés a külföldnek. Hiszen tudja, hogy egy házasságközvetítőhöz így fordult a boldog vőlegényjelölt:

„A leány, akit nekem bemutatott, nemcsak szánta, de süket is.”

„Nos, mi van abban — válaszol a közvetítő — Ön elvehet egy gyönyörű leányzó, aki kimegy az utcára és elgázolja egy autóbussz mivel szánta lesz, meg süket is lesz, maga fizetheti még a súlyos orvosi költségeket is. Hát nem jobb, hogy itt már készen kap ingyen mindent.”

— Szóval minden készen van a külföldi kölcsön felvételére?

— Egészen készen, Pancser ur. De mit szól hozzá, hogy újra átrepülték az óceánt?

— Kezdünk megbarátkozni az óceánnal. De mi van a magyar óceáni barátkozással?

— Tudja Pancser ur, ki van a magyarok közül legbizalmasabban az óceánnal?

— Risztics?

— Dehogy. Hanem Kogutovicz Manó ur. Vegyen elő egy Kogutovicz térképet, ott olvashatja „Nagy vagy Csendes óceán.”

— ? ?

— Kogutovicz ur tegezi az óceánt: nagy vagy Csendes óceán?

— Ilyen szövecekre Tessasban halál jár, kérem. Tessék irgalmasságnak lenni...

— Irgalmas e városban, Pancser ur, csak volt polgármesterünk, aki a börtönben is meglátogatta Schultzeikat.

— És meddig volt a cellában?

— Öt percig, Pancser ur és ebben is maradtunk.

Felülvizsgálják a külföldi fakitermelő vállalatok romániai szerződéseit

Argetoianu földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy vizsgálják felül a külföldi erdőkitermelő vállalatok romániai szerződéseit, minthogy ezek közül egyesek milliókkal károsították volna még az állami erdőhivatalokat,

nem tartva be szerződéses kötelezettségeiket. H. P. Florescu erdészeti felügyelő utasítást kapott, hogy tegyen javaslatot, miként szerezhet érvényt az állam igényeinek.

A belgrád—varsói repülőverseny starjánál egy sreb pilóta ejtőernyővel ezer méter magassból lezuhant és szörnyethalt

(Belgrád, augusztus 30.) A zimonyi repülőtérén vasárnap kezdődött a kétnapos repülőverseny. A repülők utja Pozsonyon és Prágán keresztül Varsóba visz, ahonnan hétfőn térnek vissza Belgrádba. A repülőverseny kiemelkedő pontja az ejtőernyővel való leugrás volt. Négyen vállalkoztak ezer méter magasságból a leugrára, amely azonban csak három repülőnek sikerült. Janko Dominics ejtőernyője nem nyílt ki, a pilóta ezer méter magasságból lezuhant és szörnyethalt.

Mindinkább titokzatossá lesz a Hója erdőbeli merénylet

Baróti szinigazgató inkább rejt, mint felfedi a titkot

(Cluj-Kolozsvár, aug. 30. Saját tud.) Baróti Jenő volt szinigazgató, mint azt a Mai Világ elsőnek jelentette, vasárnap délután a Hója-erdőben leütköztek. A hatodik kerületi rendőrség Hagea kapitánnyal az élen nagy apparátussal megindította a nyomozást ez ügyben, de tárgyi bizonyítékokra mindeddig nem sikerült ráakadnia.

Baróti kihallgatása

Hétfőn délután Hagea kapitány megint kihallgatta Baróti Jenőt a sebészeti klinikán, ki a hozzá intézett kérdésekre csak fejbólintásokkal válaszolt, mert beszélni még mindig nem tud. Baróti, kinek állapotában azért némi javulás állott be, mindent kitűnően megért és agya intenzíve dolgozik, csak beszélni nem nyerte meg vissza. Munkatársunk jelen volt Baróti kihallgatásánál, kinek magatartása arra mutat, hogy tudna ugyan felvilágosítást adni a tettes személyére nézve, de mégis elakarja titkolni.

A vizsgálatot vezető rendőrkapitány kérdésére, hogy nem-e volt valakivel találkaja az erdőben, Baróti arca összerándul, mint akit nagyon keletlenül érint ez a kérdés és határozatlanul nemet int. Ugyisint arra a kérdésre sem akar válaszolni, hogy milyen társadalmi osztályhoz tartozott a tettes. Baróti Jenő azt vallotta, hogy egyedül ment sétálni, senkinek sem adott találkát és ismerőssel egyáltalán nem találkozott.

Mit mondanak a szemtanúk

Baróti kihallgatása után a rendőrség megint a helyszínre ment, hol az eset-szemtanult hallgatta ki. A strada Vulturului 34. számú ház lakói, a Kriza-család, kiknek udvarán esett össze a szerencsétlen Baróti, igen érdekes vallomást tettek.

A strada Vulturului 34. számú ház közvetlenül az erdő aljában fekszik és 45 foknál meredekebb csuszós, szakadékos hegyi ösvény vezet fel róla a Hója-erdő egyik sötét, bokros, erősen elhagyott részére, hol a merénylet is megtörtént.

Kriza Mancu vallomása erősen ellentmond Baróti Jenő vallomásának, ki azt állítja, hogy egyedül volt sétálni. Kriza Mancu Esztergár Margit nevű barátnőjével ült vasárnap délután az erdőszélen mintegy 30—40 lépényiról hangos

beszélgetést hallottak az erdő sűrűjében, de hogy milyen nyelven beszéltek, azt már nem tudták kivenni. Az erdőből kiszűrődő beszéd mindenképp hangosodott, majd veszekedéssé változott át s röviddel utána egy borzalmas kiáltás hangzott el. Ugyátszik, hogy ebben a pillanatban történthetett a merénylet. A lányok a veszekedéstől és a sikolytól megrémülve, lerohantak a meredek szakadékon és a ház aljában Esztergár Margit a kiállott izgalnaktól ájultan esett össze.

Röviddel utána előbukkant a sűrűből a véresfejű Baróti Jenő is, ki támoelvva tántorgott le a nyaktörő meredek ösvényen a ház udvarára, hol összeesett. Kriza Mancu nagyanyja lefutott a Donáth-utrá, hogy a mentőket értesítse. Ez alatt az erdő sűrűjéből kibukkant egy arc, mely kíváncsian kutatta, hogy hová lett Baróti. A házbeliek egy színházi látszóvet vettek el, hogy jobban kivethessék a titokzatos arc vonásait, de az észrevette, hogy figyelik, visszahúzódott és eltűnt a sűrűben. Utána menni nem mertek a házbeliek és így eltűnt a titokzatos merénylet, anélkül, hogy megállapították volna azt, hogy férfi, vagy nő volt e.

Az erdőben végzett helyszíni vizsgálat szintén ellentmond Baróti Jenő állításának, hogy sétálni volt, miután a szombati és vasárnap délelőtti esőzések úgy feláztatták az erdő talaját, hogy az sétára teljesen alkalmatlan. A környékbeliek vallomása szerint az erdőnek az a része különben is annyira elhagyott, hogy ott sétálók soha sem szoktak megjelenni.

Ma reggel a hajnali órákban a rendőrség a Török-vágás felől kutatta át az erdőt és az eset színhelye környékén több bakancs és egy mezitlábás nyomra akadott, melyek azonban erősen el voltak mosva. Valószínű, hogy a tettes társai itt leselkedtek arra, hogy Baróti errejőjön.

A vizsgálat mai állása szerint annyit lehet megállapítani, hogy Barótinak valakivel mégis találkaja volt, ki azután egészen járatlan sűrűbe esalt, hol a várakozó cinkostársak asszisztálásával a merényletet elkövették. A vizsgálat nagy eréllyel tovább folyik és a hatodik kerület egész rendőrségét foglalkoztatja.

SPORTVILÁG

Szeptember 6. a bajnoki nevezések zárata. A jövő kedden, szeptember 6-án dől el az 1927—28. évi futballbajnokság sorsa. Nem ugyan az a kérdés, ki lesz a jövő évi bajnok, bár rossz nyelvek szerint Kolozsvárt ezt már a sorsolással egyidejűleg szokták az illetékesek eldönteni, hanem, hogy milyen lesz a bajnokság képe? Kik fognak abban részt venni? Csak a helyi csapatok megfogalmazott gárdája-e, vagy a kertlet vidéki együttesei is. Mert ezen a kérdésen mulik a bajnokság sorsa, nem csak kifelé a közönség érdeklődésének mértéke szempontjából, hanem még inkább befelé:

A Comitutul Regional mintaszerű adminisztrációt teremtett, de ebben nem merülhet ki egy sportforum működése. Ha valamelyik sportág nem működik elégtőn, vagy nem fejlődik, akkor meg kell azt orvosolni, ha nem is csak a C. R. bűnös abban, hogy a kolozsvári atlétika megszűnt, de jelentékeny része van ebben a szomorú negativumban és ha futballsportunk az utóbbi években lefelé mutató tendenciát vett fel, akkor ettől sem áll teljesen távol a legfőbb sport forum, vagy éppen az a baj, hogy nagyon is távol áll tőle.

Külföldi eredmények. Bécs. Admira—Hakoah 4:2 (3:1). Simmering—Herta 2:1 (2:1). Wacker—Rapid 4:1 (3:1). Viena—WSC 6:1 (2:0). Slovan—Floridsdorf 2:1 (0:0). Belgrád. WAC Bécs—Jugoslavija 2:0. Róma. Olaszország—Svájc diák válogatott 9:0 (4:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Állástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelei csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Két szolid urleány teljes ellátást kaphat családnál. Cim a kiadóban.

Megjöttek! Legújabb divatu női felikabát modellek, az olcsóságról közismert Park áruházba, Cluj Malom-u. 6. ahol a legelőnyösebb feltételek mellett vásárolhat, ugyanott férfi-, női- és gyermekruha nagy választékban.

Szűreltben végzett electromérnök, aki három éve a párisi „Thomson Houston”-nál volt alkalmazva, megfelelő állást keres. Megkereséseket „Electromérnök” jelígre Radio Cluj, továbbít.

Gyermek sportkocsik, autók, hajtányok, triciklik és gyermekjátékok szép és erős kivitelben Kendoff István gyermekkocsi üzemében nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kaphatók. Strada Noua (Uj-utca) 20.

Tanuló leány felvétetik. Sonderlich fűzőszalonjában Regele Ferdinand 3.

Huszonkilenc éves fiatalember, amerikai állampolgár, ismeretséget kötne hozzáillő, vigkedélyű urileánnyal. Leveleket „New-York” jelíggel a kiadó továbbít.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszer és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-tér 6.

Megjöttek a legújabb divatu női felikabát modellek az olcsóságról közismert Park áruházba, Malom-ucca 6. Tekintse meg kirakatunkat.

Kitűnő jó házikoszt kapható központban kihordásra is. Gunczernél Weselényi Miklós-ucca 7.

Móricz futáiroda Cluj, str. Regina Maria 14. Minden megbízást elvállal Sighet—Satu Mare—Oradea—Timişoara—Braşov—Bucureştibe naponta futárok indulnak. Elintézik minden ügyet, utlevelet, leveleket, csomagokat visznek és hoznak. Vidékiek vizumoztatása soron kívül. Információk, kereskedők, gyárosok, magánosok és házassulandók részére.

Waginger József műasztalos butorai kolossal olcsók, Cluj, Deák Ferenc-u. 30. szám.

Angol-francia női ruhákat, kézimunkát, fehérneműt a legszebb kivitelben a legutányosabb árban készít a „Mode de Paris” szalon, Bolyai-u. 2.

Nyomatott a Lapkiadó r.t. körforgógépén. Cluj, Str. Univeristájii 3.

Jobb világítás!

Több teljesítmény

Gyárban.
Irodában.
Üzletben.
Üzemben.

az új

Tungstam Diámpa

Vigyazzunk az újformára!

Felélős szerkesztő: KARSAY LÁSZLÓ.